

הַלְבוֹת עֲבוֹדַת יוֹם הַכַּפּוֹרִים

מִצְוֹת עֲשֵׂה אַחַת וְהִיא שְׂעִיעֲשֵׂה מַעֲשֵׂה יוֹם הַכַּפּוֹרִים כְּלוּ עַל הַסֵּדֶר כִּמּוֹ שְׁכָתוֹב בַּפָּרָשָׁה אַחֲרֵי מוֹת, הַקְּרָבָנוֹת וְהַיְּהוּדִיִּין וְשִׁלּוּחַ הַשָּׁעִיר וְשִׁאֵר הָעֲבוֹדָה. וּבִאֹר מִצְוָה זוֹ בַּפָּרָקִים אֵלּוּ.

הַלְבוֹת עֲבוֹדַת יוֹם הַכַּפּוֹרִים פָּרָק א

א. מִצְוֹת הַצֹּם מִקְרִיבִין תָּמִיד בַּשַּׁחַר וְתָמִיד בֵּין הָעֶרְבִים, כְּסִדֵּר כָּל יוֹם וְיוֹם; וּמִקְרִיבִין מוֹסֵף הַיּוֹם פֶּר וָאֵיל וְשִׁבְעָה כִּבְשִׁים, כֶּלֶן עוֹלוֹת, וְשָׁעִיר חֹטָאת נַעֲשֶׂה בַּחוּץ, וְהוּא נֹאכֵל לָעֶרֶב.

ב. וְעוֹד מִקְרִיבִין יֵתֵר עַל מוֹסֵף זֶה, פֶּר בֶּן בָּקָר לְחֹטָאת וְהוּא נִשְׂרָף, וָאֵיל לְעוֹלָה וְשְׁנֵיהֶם מְשֻׁלְּכוֹהֵן גָּדוֹל; וָאֵיל הַבֹּא מְשֻׁלְּצָבוֹר הָאֱמוּר בַּפָּרָשָׁה "אַחֲרֵי מוֹת" (ויקרא טז, א), הוּא הָאֵיל הָאֱמוּר בַּחֲמֹשׁ הַפָּקוּדִים בְּכֻלָּל הַמוֹסֵף וְהוּא הַנִּקְרָא אֵיל הָעֵם. וְעוֹד מִבִּיאִין מְשֻׁלְּצָבוֹר, שְׁנֵי שָׁעִירֵי עֲזִים אֶחָד קָרֵב חֹטָאת וְהוּא נִשְׂרָף, וְהַשְּׁנִי שָׁעִיר הַמְּשַׁתַּלַּח.

ג. נִמְצְאוּ כָּל הַבְּהֵמוֹת הַקְּרָבָנוֹת בְּיוֹם זֶה, חֲמֹשֶׁה עָשָׂר: שְׁנֵי תָמִידִין וּפֶר וְשְׁנֵי אֵילִים וְשִׁבְעָה כִּבְשִׁים, כֶּלֶן עוֹלוֹת; וְשְׁנֵי שָׁעִירִים, חֹטָאת אֶחָד נַעֲשֶׂה בַּחוּץ וְנֹאכֵל לָעֶרֶב, וְהַשְּׁנִי נַעֲשֶׂה בַּפְּנִים וְנִשְׂרָף; וּפֶר כּוֹהֵן גָּדוֹל לְחֹטָאת, וְהוּא נִשְׂרָף.

ד. עֲבוֹדַת כָּל חֲמֹשֶׁה עָשָׂר בְּהֵמוֹת אֵלּוּ הַקְּרָבִין בְּיוֹם זֶה, אֵינָה אֶלָּא בְּכוֹהֵן גָּדוֹל בְּלִבָּד אֶחָד כּוֹהֵן הַמְּשׁוּחַ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה, אוֹ הַמְּרַבֶּה בַּבְּגָדִים. וְאִם הִיְתָה שַׁבָּת אִף מוֹסֵף שַׁבָּת, אֵין מִקְרִיב אוֹתוֹ אֶלָּא כּוֹהֵן גָּדוֹל. וְכֵן שִׁאֵר הָעֲבוֹדוֹת שְׁלִיּוֹם זֶה כְּגוֹן הַקְּטֹרֶת הַקְּטָרֶת שְׁלֹכָל יוֹם, וְהַטָּבַת הַנֵּרוֹת הַכֹּל בְּכוֹהֵן גָּדוֹל נִשְׁוִי: שְׁנֵי אֶמֶר "וְכִפֹּר בְּעֵדוֹ, וּבְעֵד בֵּיתוֹ" (ויקרא טז, ו; ויקרא טז, יא; ויקרא טז, יז), זֶה אֲשֶׁתּוֹ.

ה. שְׁבַעַת יָמִים קֹדֶם לְיוֹם הַכַּפּוֹרִים, מִפְּרִישִׁין כּוֹהֵן גָּדוֹל מִבֵּיתוֹ לְלִשְׁכָּתוֹ שְׁבַעֲמִידָשׁ; וְדָבָר זֶה, קִבְּלָה מִמֶּשֶׁה רַבְּנוֹ. וּמִפְּרִישִׁין אוֹתוֹ מֵאֲשֶׁתּוֹ כָּל שְׁבַעַת יָמִים אֵלּוּ שְׁמָא תִּמְצָא נִדָּה, וְנִמְצָא טָמֵא שְׁבַעַת יָמִים וְאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲבֹד; וּמִתְקִינִין לוֹ כּוֹהֵן גָּדוֹל אַחֵר שְׁאֵם יֶאֱרַע בָּזֶה פְּסוּל, יַעֲבֹד הָאֶחָד תַּחֲתָיו.

ו. בֵּין שְׁאֶרֶע בּוֹ פְּסוּל קֹדֶם תָּמִיד שְׁלִשְׁחַר, בֵּין שְׁאֶרֶע בּוֹ אַחֵר שֶׁהַקְּרִיב קְרָבָנוֹת זֶה שְׁנִכְנַס תַּחֲתָיו, אֵינוֹ צָרִיךְ חֲנוּךְ, אֶלָּא עֲבוֹדָתוֹ מִחֲנֻכָּתוֹ, וּמִתְחִיל מֵעֲבוֹדָה שְׁפִסֵּק בָּהּ הָרֹאשׁוֹן. עֶבֶר יוֹם הַכַּפּוֹרִים הָרִי הָרֹאשׁוֹן חוֹזֵר לַעֲבוֹדָתוֹ, וְהַשְּׁנִי עוֹבֵר. וְכָל מִצְוֹת כִּהְנֶה גָּדוֹלָה עָלָיו, אֶלָּא שְׁאֵינוֹ עוֹבֵד כְּכוֹהֵן גָּדוֹל; וְאִם עֶבֶד, עֲבוֹדָתוֹ כְּשֶׁרָה. וְאִם מֵת הָרֹאשׁוֹן, זֶה הַשְּׁנִי מִתְּמַנֶּה תַּחֲתָיו.

ז. בְּשִׁבְעַת יָמִים אֵלּוּ, מִזִּין עָלָיו מֵאֶפֶר הַפָּרָה, בְּשִׁלִּישֵׁי לְהַפְּרָשָׁתוֹ, וּבְשִׁבְעֵי שָׁהוּא עָרֵב יוֹם הַכַּפּוֹרִים שְׁמָא נִטְמָא בְּמֵת, וְלֹא יָדַע. וְאִם חָל יוֹם שַׁבָּת בְּשִׁלִּישֵׁי אוֹ בְּשִׁבְעֵי שָׁלוֹ, דּוֹחִין אֶת הַהֲזִיָּה.

ח. כָּל שְׁבַעַת הַיָּמִים, מְרַגְּלִין אוֹתוֹ בְּעֲבוֹדוֹת זוֹרֵק אֶת הַדָּם, וּמִקְטִיר אֶת הַקְּטֹרֶת, וּמְטִיב אֶת הַנֵּרוֹת, וּמִקְטִיר אֶבְרֵי תָמִיד עַל הַמִּזְבֵּחַ: כִּדִּי שִׁיחֶיהָ רָגִיל בְּעֲבוֹדָה בְּיוֹם הַכַּפּוֹרִים.

ט. ומוסרין לו זקנים מזקני בית דין, וקוראין לפניו ומלמדין אותו עבודת היום וסדורה; ואומרין לו, אישי כוהן גדול, קרא אתה בפיך, שמא שכחת או שמא לא למדת דבר זה. וערב יום הכפורים בשחרית, היו מעמידין אותו בשער המזרח, ומעבירין לפניו פרים ואילים וכבשים, כדי שיהיה מכיר ורגיל בעבודה.

י. כל שבעת הימים, לא היו מונעין ממנו מאכל ומשקה. ערב יום הכפורים עם חשכה, לא היו מניחין אותו לאכל הרבה שהמאכל מביא את השינה; ולא היו מניחין אותו לישן, שמא יראה קרי; ולא היו מאכילין אותו דברים המרגילין לשכבת זרע, כגון ביצים וחלב חם וכיוצא בהן.

יא. בימי בית שני, צץ המינות בישראל, ויצאו הצדוקיין, מהרה יאבדו שאינן מאמינן בתורה שבעל פה. והיו אומרין שקטרת שליום הכפורים, מניחין אותה על האש בהיכל חוץ לפרכת, וכשיעלה עשנה, מכניס אותה לפנים לקדש הקדשים; הטעם זה שכתוב בתורה "כי בענן, אראה על-הכפרת" (ויקרא טז, ב), אמרו שהוא ענן הקטרת.

יב. מפי השמועה למדו חכמים, שאין נותן הקטרת אלא בקדש הקדשים לפני הארון שנאמר "ונתן את-הקטרת על-האש, לפני ה'" (ויקרא טז, ג). ולפי שהיו חוששין בבית שני, שמא כוהן גדול זה נוטה לצד מינות, היו משביעין אותו ערב יום הכפורים, ואומרין לו: אישי כוהן גדול, אנו שלוחי בית דין ואתה שלוחנו ושלוח בית דין; משביעין אנו עליך במי ששפן את שמו בבית הזה, שלא תשנה דבר מכל שאמרנו לך. והוא פורש ובוכה, על שחשדוהו במינות; והן פורשין ובוכין, לפי שחשדו מי שמעשיו סתומין שמא אין בלבם כלום.

יג. כל לילי יום הכפורים כוהן גדול יושב ודורש, אם היה חכם, ואם היה תלמיד, דורשין לפניו; אם היה רגיל לקרות, קורא, ואם לאו, קוראין לפניו: כדי שלא יישן. ובמה קוראין לפניו, בכתבי הקדש. בקש להתנמנם, פרחי לוייה מכין לפניו באצבע צרנדה; ואומרין לו, אישי כוהן גדול, עמד והצטנן מעט על הרצפה, כדי שלא יישן. ומתעסקין עמו, עד שמגיע זמן השחיטה; ולא היו שוחטין עד שמכירין שעלה השחר בודאי, שמא ישחטו בלילה.

הלכות עבודת יום הכפורים פרק ב

א. כל מעשה התמידין והמוספין שליום זה עושה אותן כוהן גדול, והוא לבוש בבגדי זהב; ועבודות המיוחדות ליום זה, בבגדי לבן. ועבודה המיוחדת ליום זה הוא מעשה הפר שלכוהן גדול, ושני השעירים שאחד מהן שעיר המשתלח, והקטרת הקטרת בקדש הקדשים: כל אלו, בבגדי לבן הם נעשים.

ב. כל עת שישנה הבגדים, ויפשט בגדים וילבש בגדים אחרים טעון טבילה, שנאמר "ויפשט את-בגדי הבד . . . ורחץ את-בשרו במים במקום קדוש, ולבש את-בגדיו" (ויקרא טז, כג-כד); וחמש טבילות ועשרה קדושין, טובל כוהן גדול ומקדש בו ביום.

ג. כיצד: בתחלה פושט בגדי חל שעליו, וטובל; ועולה, ומסתפג, ולובש בגדי זהב, ומקדש ידיו ורגליו. ושוחרט את התמיד, ומקטיר קטרת שלשחר שלכל יום, ומטיב הנרות; ומקטיר אברי התמיד עם החבתין והנסכים, ומקריב הפר ושבעה כבשים שלמוסף היום.

ד. ואחר כך מקדש ידיו ורגליו, ופושט בגדי הזהב, וטובל; ועולה, ומסתפג, ולובש בגדי לבן, ומקדש ידיו ורגליו. ועובד עבודת היום כלה הודויו, עם ההגלה, וזריקת הדמים בפנים, והקטרת הקטרת בקדש הקדשים; ומוסר השעיר למשלח אותו לעזאזל, ומוציא אמורי הפר והשעיר הנשרפין, ומוסר שארן לשרפה.

ה. ואחר כך מקדש ידיו ורגליו, ופושט בגדי לבן, וטובל; ועולה, ומסתפג, ולובש בגדי זהב, ומקדש ידיו ורגליו. ומקריב שעיר החטאת שלמוסף היום, ואילו ואיל העם, והם עולות; ומקטיר אמורי פר ושעיר הנשרפין, ומקריב תמיד שלבין הערבים. ואחר כך מקדש ידיו ורגליו, ופושט בגדי זהב, וטובל; ועולה, ומסתפג, ולובש בגדי לבן, ומקדש ידיו ורגליו. ונכנס לקדש הקדשים, ומוציא משם את הכף ואת המחתה.

ו. ואחר כך מקדש ידיו ורגליו, ופושט בגדי לבן, וטובל; ועולה, ומסתפג, ולובש בגדי זהב, ומקדש ידיו ורגליו. ומקטיר קטרת שלבין הערבים שלכל יום, ומטיב את הנרות בין הערבים. ומקדש ידיו ורגליו, ופושט בגדי זהב, ולובש בגדי חל, ויוצא.

ז. כל הטבילות האלו והקדושין כלן במקדש, שנאמר "ורחץ את-בשרו במים במקום קדוש" (ויקרא טז, כד): חוץ מטבילה ראשונה שהוא רשאי לטבל אותה בחל, שאינה אלא להוסיף כונתו שאם יזכר טמאה ישנה שבידו, יפרש ממנה בטבילה זו לשמה. וכל כוהן שלא טבל, בין בגדים לבגדים, או שלא קדש, בין בגד לבגד, ובין עבודה לעבודה, ועבד עבודתו פשרה.

ח. היה כוהן גדול זקן או חולה, מלבנין עששיות שלברזל באש מערב, ולמחר מטילין אותן למים, כדי להפיג צנתן שאין שבת במקדש; או מערבין מים חמין במי המקנה, עד שתפוג צנתן.

ט. בכל יום, כוהן גדול מקדש ידיו ורגליו מן הכיור כשאר הכוהנים; והיום, מקדש מקתון שלזהב משום כבודו. בכל יום, הכוהנים עולים במזרחו שלכבש ויורדין במערבו; והיום, עולים באמצע ויורדין באמצע לפני כוהן גדול כדי להדרו.

י. בכל יום, מי שזכה במחתה, חותה במחתה שלכסף, ומערה האש למחתה שלזהב; והיום, חותה כוהן גדול במחתה שלזהב, ובה נכנס להיכל שלא ליגעו בתוספת עבודה. וכן מחתה שלכל יום, מחזקת ארבעת קבין; ושליום, שלשת קבין. ובכל יום, היתה כבדה; והיום, קלה. ובכל יום, ידה קצרה; והיום, ארוכה כדי להקל על כוהן גדול, שלא ייגע.

יא. בכל יום, היו על המזבח שלוש מערכות שלאש; והיום, היו שם ארבע מוסיפין מערכה, כדי להדר המזבח ולעטרו.

יב. זה שנאמר בתורה "וכפר בעדו ובעד ביתו, ובעד כל-קהל

ישראל" (ויקרא טז, יז) מפי השמועה למדו, שזה ודוי דברים. נמצאת למד שהוא מתודה ביום זה, שלושה ודויין: אחד על ידי עצמו תחלה, ודוי שני על ידי עצמו עם שאר הכוהנים ושניהם על פר החטאת אשר לו; והודוי השלישי על ידי כל ישראל, על שעיר המשתלח. ומזכיר את השם בכל ודוי מהן, שלושה פעמים.

יג. כיצד הוא אומר: אנא ה' חטאתי, עויתי, פשעתי לפניך; אנא ה' כפר נא לחטאים ולעוונות ולפשעים, שחטאתי ופשעתי ופשעתי. . . : שנאמר "כי-ביום הזה יכפר עליכם, לטהר אתכם: מכל, חטאתיכם, לפני ה', תטהרו" (ויקרא טז, ל). הרי שלושה פעמים, הזכיר את השם; וכן בכל ודוי מהן.

יד. וכשהוא נותן את הגורל על שעיר החטאת, אומר לה' חטאת; נמצא מזכיר את השם ביום זה, עשרה פעמים. ובכלל הוא מזכיר בכתבו, שהוא השם המפרש. בראשונה, היה מגביה את קולו בשם; כיון שרבו פרוצין, חזרו לאמרו בקול נמוך, ומבליעו בנעימות, עד שלא יכירו בו אפלו חבריו הכוהנים.

טו. כל הכוהנים והעם העומדין בעזרה, כשהן שומעין את השם המפרש יוצא מפי כוהן גדול בקדשה ובטהרה, כורעין ומשתחוין, ונופלין על פניהם ואומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד שנאמר "כי שם ה', אקרא: הבו גדל, לאלהינו" (דברים לב, ג).

טז. ובשלושת הודויין, היה מתכוון לגמור את השם כנגד המברכין, ואומר להן, תטהרו; וכל היום, כשר לודוי יום הכפורים ולודוי הפרים הנשרפים.

הלכות עבודת יום הכפורים פרק ג

א. שני הגורלות אחד כתוב עליו לה', ואחד כתוב עליו לעזאזל. והם כשרים מכל דבר, בין מן העץ בין מן האבן בין מן המתכת; אבל לא יהיה אחד גדול ואחד קטן, אחד כסף ואחד זהב אלא שניהן שווין. ושלעץ היו; ובבית שני, עשו אותם שלזהב. ומניחין שני הגורלות בכלי אחד המחזיק שתי הידים, כדי שיכניס שתי ידיו ולא יתכוון. וכלי זה חל הוא, ושלעץ היה; וקלפי שמו.

ב. היכן מגריל, במזרח העזרה בצפון המזבח. מניחין שם הקלפי; ומעמידין שני השעירים, פניהם למערב ואחוריהם למזרח; וכוהן גדול בא לשם, והסגן מימינו וראש בית אב משמאלו, ושני השעירים לפניו, אחד לימינו ואחד לשמאלו. טרף בקלפי; והעלה שני הגורלות בשתי ידיו לשם שני השעירים, ופותח ידיו. אם שלה' עלה בימינו הסגן אומר לו, אישי כוהן גדול הגבה ימינך; ואם בשמאלו עלה ראש בית אב אומר לו, אישי כוהן גדול הגבה שמאלך.

ג. ונותן שני הגורלות על שניהם שלימין על שלימין, ושלשמאל על שלשמאל. ואם לא נתן לא עכב, אבל חסר מצוה: שההנחה, מצוה שאינה מעכבת; וההגרלה מעכבת, אף על פי שאינה

עבודה. לפיכך הנחה כשרה בזר, והעלית הגורלות מן הקלפי פסולה בזר.

ד. וקושר לשון שלזהורית משקל שתי סלעים, בראש שעיר המשתלח; ומעמידו כנגד בית שלוחו. ולנשחט, כנגד בית שחיטתו. ושוחט את פר החטאת, ואת השעיר שעלה עליו הגורל לה'. ומכניס דמן להיכל, ומזה מדם שניהן ביום זה שלוש וארבעים הזיה; ואלו הן:

ה. מזה תחלה מדם הפר, שמונה הזיות בקדש הקדשים, בין בדי הארון, קרוב לפפרת בטפח שנאמר "ולפני הפפרת, יזה" (ויקרא טז, יד); ומזה שם אחת למעלה, ושבע למטה מפני השמועה למדו שזה שנאמר "שבע-פעמים" (שם), יתר על הזיה ראשונה. וכך הזיה מונה אחת, אחת ואחת, אחת ושתיים, אחת ושלוש, אחת וארבע, אחת וחמש, אחת וישש, אחת ושבע; ולמה מונה ככה שמא ישכח, וימנה הזיה ראשונה מכלל השבע.

ו. ואחר כך מזה מדם השעיר בין בדי הארון, שמונה אחת למעלה, ושבע למטה; ומונה בדרך שמנה בדם הפר. וחוזר ומזה בהיכל על הפרכת מדם הפר, שמונה אחת למעלה, ושבע למטה: שכן נאמר בדם הפר "על-הפפרת, ולפני הפפרת" (ויקרא טז, טו; וראה ויקרא טז, יד). ומונה בדרך שמנה בפנים.

ז. וחוזר ומזה מדם השעיר כן על הפרכת, שמונה הזיות אחת למעלה, ושבע למטה: שנאמר בדם השעיר "ועשה את-דמו, כאשר עשה לדם הפר" (ויקרא טז, טו). ומונה בדרך שמנה בפנים. וכל אלו ההזיות אינו מתכוון בהן להזות לא למעלה ולא למטה, אלא כמצליף.

ח. ואחר כך מערב שני הדמים, דם הפר ודם השעיר; ומזה משניהן ארבע הזיות על ארבע קרנות מזבח הזהב שבהיכל, ושבע הזיות על אמצעו שלמזבח זה. וכל אלו השלוש וארבעים הזיה טובל אצבעו בדם, טבילה על כל הזיה: לא שיזה שתי הזיות מטבילה אחת. ושירי הדם, שופך על יסוד מערבי שלמזבח החיצון.

ט. ואחר כך משלח את השעיר החי, ביד איש המוכן להוליכו למדבר; והכל כשרים להוליכו אלא שעשו כוהנים גדולים קבע, ולא היו מניחין את ישראל להוליכו. וסבות היו עושין מירושלים ועד תחלת המדבר; ושובת איש אחד או אנשים הרבה, בכל ספה וספה מהן כדי שיהיו מלוין אותו, מספה לספה.

י. על כל ספה וספה אומרים לו, הרי מזון והרי מים. אם כשל כוחו, וצרך לאכל אוכל; ומעולם לא צרך אדם לך. ואנשי ספה האחרונה עומדין בסוף התחום, ורואין את מעשיו מרחוק.

יא. כיצד הזיה עושה: חולק לשון שלזהורית שבקרניו, חציו קושר בסלע, וחציו קושר בין שתי קרניו; ודוחפו לאחוריו, והוא מתגלגל ויורד. לא הזיה מגיע לחצי ההר, עד שהוא נעשה אברים אברים. ובא ויושב לו תחת ספה אחרונה, עד שתחשך.

יב. ודביות היו עושין, ומניפין בסודרין כדי שידעו שהגיע שעיר למדבר. ואחר שמשלח את השעיר ביד מוליכו, חוזר אצל הפר והשעיר שהזה דמן לפנים; וקורען, ומוציא את

אמוריהן, ונותנן בכלי, ומקטירן על גבי המזבח. ומחתך שאר
בשרן, חתכות גדולות מערות זו בזו כמין קליעה; ואינו מפרק
אותן. ומשלחן ביד אחרים, להוציאן לבית השרפה; ומנתחין
אותן שם בעורן, כמו שבארנו.

יג. כיון שהגיע שעיר למדבר, יצא כוהן גדול לעזרת הנשים
לקרות בתורה; ובזמן קריאתו, שורפין הפר והשעיר בבית
הדשן. לפיכך הרוצה כוהן גדול כשהוא קורא, אינו רואה פר
ושעיר הנשרפין; ושרפתן כשרה בזר, כמו שבארנו.

יד. קריאה זו, אינה עבודה. לפיכך אם רצה לקרות בבגדי חל
לבנים משלו, קורא; ואם רצה לקרות בבגדי לבן, קורא שבגדי
כהנה נתנו להנות בהן שלא בשעת עבודה, כמו שבארנו.

טו. כיצד הוא קורא: יושב בעזרת הנשים, וכל העם עומדין
עליו; וחרון הכנסת נוטל ספר תורה, ונותנו לראש הכנסת,
וראש הכנסת נותנו לסגן, והסגן נותנו לכוהן גדול. וכוהן גדול
עומד ומקבל, וקורא עומד "אחרי מות" (ויקרא טז, א), ו"אך
בעשור" (ויקרא כג, כז) שבפרשת המועדות, עד סוף הענין. וגולל
את התורה, ומניחה בחיקו.

טז. ואומר, יותר ממה שקראתי לפניכם כתוב. "ובעשור"
(במדבר כט, ז) שבחמש הפקודים עד סוף הענין, קורא אותו על
פה; ולמה קורא על פה, לפי שאין גוללין ספר תורה בצבור;
ולמה לא יקרא בספר אחר לפי שאין אחד קורא ענין אחד
בשני ספרים, משום פגם ראשון.

יז. בעת שקורא, מברך לפניו ולאחריה בדרך שמברכין בבית
הכנסת; ומוסיף לאחריה שבע ברכות, ואלו הן: רצה ה'
אלהינו, מודים אנחנו לך, סלח לנו אבינו, וחותם בה ברוך
אתה ה' מוחל עוונות עמו ישראל ברחמים; הרי שלוש ברכות
בתקנן.

יח. ומברך על המקדש, ברכה בפני עצמה יהיה ענינה שיעמד
המקדש ושכינה בתוכו, וחותם בה ברוך אתה ה' השוכן בציון.

יט. ומברך ישראל, ברכה בפני עצמה ענינה שיושיע ה' את
ישראל ולא יסור מהן מלך, וחותם בה ברוך אתה ה' הבוחר
בישראל.

כ. ומברך הכוהנים, ברכה בפני עצמה ענינה שירצה המקום
מעשיהם ועבודתם ויברכם, וחותם בה ברוך אתה ה' מקדש
הכוהנים.

כא. ואחר כך אומר תפלה ותחנון ורנה ובקשה, כפי מה שהוא
רגיל. וחותם הושע ה' עמך ישראל, שעמך ישראל צריכין
להושיע; ברוך אתה ה' שומע תפלה.